

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Teoria chorału gregoriańskiego
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Theory of gregorian chant
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr Dariusz Sobczak
---	------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Ćwiczenia	30	II	3

Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość stosowanej współcześnie notacji muzycznej i solfeżu.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studentów z teorią, stylem i wybranym repertuarem monodii liturgicznej Kościoła rzymskokatolickiego. Nabycie praktycznej umiejętności odczytywania notacji stosowanej do zapisu monodii liturgicznej (w aspekcie teoretycznym i praktycznym). Omówienie średniowiecznej teorii skal modalnych (tzw. osiem tonów kościelnych) z odniesieniem jej do innych systemów teoretycznych stosowanych w muzyce kościelnej epok późniejszych. Zapoznanie studentów z wynikami badań z zakresu monodii liturgicznej prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student prezentuje w spójny sposób wiedzę podstawową z zakresu teorii chorału gregoriańskiego. Opisuje zarys historyczny kształtowania się idei muzykologicznej związanej z monodią liturgiczną Kościoła rzymskokatolickiego. Charakteryzuje style muzyczne właściwe dla monodii łacińskiej w aspekcie historycznym i praktycznym.	K_W03
W_02	Student definiuje podstawową terminologię muzykologiczną w języku polskim z zakresu teorii chorału gregoriańskiego. Rozpoznaje i analizuje kompozycje łacińskie Kościoła rzymskokatolickiego. Poprawnie stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną w zakresie chorału gregoriańskiego	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Odczytuje i interpretuje notację muzyczną stosowaną do zapisu monodii liturgicznej Kościoła rzymskokatolickiego.	K_U05

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Zarys dziejów śpiewu gregoriańskiego w Europie i w Polsce. Podstawy semiologii gregoriańskiej (w zakresie niezbędnym do omówienia teorii chorału gregoriańskiego). Teoretycy chorału gregoriańskiego. Podstawowe formy chorału gregoriańskiego. Rodzaje notacji gregoriańskiej. Oznaczenia melodyczne kompozycji gregoriańskiej w systemie nota quadrata. Oznaczenia rytmu i ekspresji w tzw. notacji rzymskiej. Neumy proste w tzw. notacji rzymskiej. Neumy specjalne w tzw. notacji rzymskiej. Teoria i praktyka skal modalnych (tzw. osiem tonów kościelnych).

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Sprawdzian pisemny	Protokół
W_02			
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia praktyczne	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (np. prace cząstkowe, referaty, eseje, prezentacje, analizy, itp.). Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student bardzo dobrze w spójny sposób prezentuje wiedzę podstawową z zakresu subdyscyplin muzykologicznych: historia i teoria muzyki średniowiecza w zakresie chorału gregoriańskiego, bardzo dobrze definiuje podstawową terminologię muzykologiczną w języku polskim z zakresu teorii chorału gregoriańskiego, bardzo dobrze opisuje zarys historyczny kształtowania się idei muzykologicznej związanej z chorałem gregoriańskim. Student bardzo dobrze rozpoznaje i analizuje wybrane kompozycje łacińskie Kościoła katolickiego, bardzo dobrze stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną w zakresie chorału gregoriańskiego, bardzo dobrze czyta i interpretuje tekst muzyczny i muzykologiczny. Student wykazuje bardzo dobrą gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności praktycznych, a także rozumie potrzebę poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności, w najwyższym stopniu uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student dobrze w spójny sposób prezentuje wiedzę podstawową z zakresu subdyscyplin muzykologicznych: historia i teoria muzyki średniowiecza w zakresie chorału gregoriańskiego, dobrze definiuje podstawową terminologię muzykologiczną w języku polskim z zakresu teorii chorału gregoriańskiego, dobrze opisuje zarys historyczny kształtowania się idei muzykologicznej związanej z chorałem gregoriańskim. Student dobrze rozpoznaje i analizuje wybrane kompozycje łacińskie Kościoła katolickiego, dobrze stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną w zakresie chorału gregoriańskiego, dobrze czyta i interpretuje tekst muzyczny i muzykologiczny. Student wykazuje dobrą gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności praktycznych, a także rozumie potrzebę poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności, w wysokim stopniu uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student dostatecznie prezentuje wiedzę podstawową z zakresu subdyscyplin muzykologicznych: historia i teoria muzyki średniowiecza w zakresie chorału gregoriańskiego, dostatecznie definiuje podstawową terminologię muzykologiczną w języku polskim z zakresu teorii chorału gregoriańskiego, dostatecznie opisuje zarys historyczny kształtowania się idei muzykologicznej związanej z chorałem gregoriańskim. Student dostatecznie rozpoznaje i analizuje

	wybrane kompozycje łacińskie Kościoła katolickiego, dostatecznie stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną w zakresie chorału gregoriańskiego, dostatecznie czyta i interpretuje tekst muzyczny i muzykologiczny. Student wykazuje dostateczną gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności praktycznych, a także rozumie potrzebę poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności, w dostatecznym stopniu uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie prezentuje dostatecznej wiedzy podstawowej z zakresu subdyscyplin muzykologicznych: historia i teoria muzyki średniowiecza w zakresie chorału gregoriańskiego, niedostatecznie definiuje podstawową terminologię muzykologiczną w języku polskim z zakresu teorii chorału gregoriańskiego, niedostatecznie opisuje zarys historyczny kształtowania się idei muzykologicznej związanej z chorałem gregoriańskim. Student nie rozpoznaje i nie analizuje w stopniu dostatecznym wybranych kompozycji łacińskich Kościoła katolickiego, niedostatecznie stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną w zakresie chorału gregoriańskiego, niedostatecznie czyta i interpretuje tekst muzyczny i muzykologiczny. Student nie wykazuje dostatecznej gotowości do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności praktycznych, a także nie rozumie potrzeby poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności, nie uznaje w stopniu dostatecznym znaczenia tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.

Podczas realizacji pełnego cyklu zajęć przewidziany jest 1 sprawdzian pisemny (na koniec semestru). Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): ogólna wiedza z dziejów kształtowania się chorału gregoriańskiego, umiejętność semiologicznego odczytywania neum i melodii gregoriańskich, umiejętność wyznaczania grup rytmicznych.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: zeszyt do nut / papier nutowy wraz z markerem umożliwiającym „usunięcie” jednej linii z pięciolinii (na rynku nie ma zeszytów nutowych operujących 4-linią stosowana do zapisu monodii liturgicznej), notatnik lub laptop do sporządzania notatek. Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: sale ćwiczeniowe z pianinami / fortepianem, wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internet na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Szkoła Świętego Grzegorza, <i>Laus In Ecclesiae</i> , t. 1, t. 2, Dębogóra 2013, 2017
I. Siekierka, <i>Wprowadzenie do chorału gregoriańskiego</i> , Lublin 2011
Literatura uzupełniająca
B. Sawicki, <i>W chorale jest wszystko</i> , Kraków 2014
Jerzy Morawski: <i>Teoria muzyki w średniowieczu. Wybrane zagadnienia</i> , Warszawa 1979.
W. Apel, <i>GregorianChant</i> , Bloomington 1958
J. Ścibor, <i>Geneza struktur modalnych</i> , Lublin1990
R. Bernagiewicz, <i>Communiones Graduatu rzymskiego</i> , Lublin2004
R. Bernagiewicz, <i>Analiza chorału gregoriańskiego. Gatunki mszalnego proprium</i> , Lublin 2013
E.Cardine, <i>Semiologia gregoriańska</i> , Kraków 2008

D. Hiley, *Chorał Kościoła Zachodniego*, Kraków 2019

D. Sobczak, *Inspiracje gregoriańskie w „Łatwej mszy polskiej w stylu choralnym” ks. Brunona Schmidta (1895-1961)*, „Liturgia Sacra” 28 (2021), n. 2, s. 161-177.